

بررسی نقش والدین و مسئولین مدارس در جهت کاهش مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان

مدارس ابتدایی در شهر تبریز

صالح سیروس^a، اصغر بهاری^b، شهروز اسدی^c

^a صالح سیروس آموزگار، کارشناسی راهنمایی و مشاوره، جعفرآباد، بيله سوار، اردبیل، ایران

^b اصغر بهاری سرپرست مدرسه شبانه روزی مالک اشتر رشته کارشناسی حقوق، جعفرآباد، بيله سوار، اردبیل

^c شهروز اسدی، مدیر آموزگار، کارشناسی راهنمایی و مشاوره، جعفرآباد، بيله سوار، اردبیل، ایران

چکیده: مشکلات درسی و آموزشی و تربیتی و اخلاقی متأسفانه با تمام جدیتی که دست اندر کاران تعلیم و تربیت پیش گرفته اند روز بروز بیشتر می شود؛ در همین راستا هدف از انجام این پژوهش بررسی نقش والدین و مسئولین مدارس در جهت کاهش مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان مدارس ابتدایی در شهر تبریز مورد نظر است. روش این پژوهش توصیفی- پیمایشی و از نوع کاربردی است. جامعه آماری مورد نظر در این تحقیق مشتمل است بر کلیه دانش آموزان دختر مدارس مقطع ابتدایی تبریز و والدین و مسئولین مدارس آنها به تعداد ۲۴۰۰ نفر می باشد. برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شده که با سطح اطمینان ۹۵٪ حجم نمونه برابر با ۳۳۱ نفر بدست آمده است. برای نمونه گیری از نمونه ها؛ از روش نمونه گیری تصادفی استفاده خواهد گردید. سؤالات پرسشنامه در پژوهش فوق شامل دو بخش است؛ در بخش اول مشخصات فردی، اطلاعات فردی ناشران از قبیل جنسیت، سن، تحصیلات پرسیده شد. در بخش دوم سؤالاتی راجع به متغیرهای اصلی پژوهش پرسیده شد. این پرسشنامه توسط محقق طراحی و پس از سنجش روایی پرسشنامه با نظرخواهی از خبرگان و اساتید، از روش روایی صوری و محتوایی استفاده شده است. همچنین برای تأیید پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است. مقدار آلفای کرونباخ به دست آمده نیز نشان دهنده پایایی عالی و مطلوب پرسشنامه است. طبق کلی ترین نتایج به دست آمده از تحلیل داده ها و یافته ها، لزوم همکاری والدین با مدرسه در حل مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان تأثیر و نتیجه گیری و نیز لزوم تشکیل و ارائه کلاسهای آموزش خانواده جهت ارائه اطلاعات و آگاهیهای لازم برای والدین و تأثیر آن در ایجاد همکاری هر چه بیشتر و نزدیکتر خانواده ها با مدرسه در جهت تربیت فرزندان یک ماه یکبار که بنا به نظر مدیران شرکت کننده در تحقیق مورد تأیید واقع گردید و به این نتیجه رسیدیم که اجرا و تداوم چنین برنامه هایی همت وسیع تری را طلب میکند از طرفی تلاش جدی مدیران و همکاری دست اندر کاران آموزش و پرورش در رده های بالا تبلیغات از طرف صدا و سیما و رسانه های گروهی و ایجاد جو مناسب انگیز برای شرکت والدین در کلاسهای آموزش خانواده و علاقه مند کردن آنان به همکاری بیشتر با مدارس و احساس مسئولیت بیشتر در قبال سرنوشت آینده فرزندانشان میتواند محیط مدارس را به مراکزی فعال و سرزنده تبدیل کند که هم معلم و هم متعلم هر دو در آن احساس آرامش در جهت سازندگی کشور گام بردارند.

کلمات کلیدی: والدین، مشکلات تربیتی، مشکلات اخلاقی، مدارس ابتدایی.

مقدمه

از آنجایی که مدرسه سازمانی است که مسئولیت اصلی تعلیم و تربیت فرزندان هر جامعه ای را بر عهده دارد وزندگی در جامعه کنونی بدون تعلیم و تربیت عمومی غیر ممکن می باشد وبخصوص اینکه پدران ومادران بدلیل مشغله فراوان ویا بدلیل اعتمادی که نسبت به مدارس احساس می کنند بیشترین مسئولیت را بر دوش مدرسه می اندازند. لذا مشکلات مدارس در این امر مهم صد چندان می شود تا آنجایی که حتی خانواده ها در بسیاری از موارد از فرزندان خود به مدارس شکایت می برند و از نحوه رفتار فرزندان خود گلایه می کنند.

ولی آیا انجام این مسئولیت خطیر از مدارس وکارکنان آنها به تنهایی بر می آید ویا اینکه باید چاره ای جست ؟ مشکلات درسی و آموزشی و تربیتی و اخلاقی متأسفانه با تمام جدیتی که دست اندر کاران تعلیم و تربیت پیش گرفته اند روز بروز بیشتر می شود. تبلیغات ضد فرهنگی که به عناوین و شکلهای مختلف خود

را جلوه گر می سازند از طرفی «تمایل بشر به اطاعت از نفس اماره و جنبه منفی گرای وی» ما را هشدار می دهد اگر چنانچه بی تفاوت باشیم بهای سنگینی را متحمل خواهیم شد که چه بسا از عهده آن بر نیائیم (کریمی، ۱۳۸۹).

امروز در جهان غرب که خود را در منجلا ب فساد غرق کرده اند فریاد ها بلند است و فساد اخلاقی زندگی آنان را متلاشی نموده است و وقاحت به جایی رسیده است که مجلس انگلستان ازدواج هم جنس را برای مردان آزاد اعلام کرده است. رسمی که حتی در پست ترین حیوانات هم دیده نمی شود روگردانی از روشهای اصیل انسانی و حاکمیت بی بند و بار و افسار گسیختگی در کشورهای مترقی سبب شده است که روز بروز برتریگی دلها افزوده شود و آن نور معنوی که سبب روشنایی دلها و آرامش قلبهاست به کلی از میان برود و اصول و موازینی که لازمه حیات سالم انسانی است زنگار فراموشی بگیرد (سادات، ۱۳۹۲).

۲- مبانی نظری

۲-۱- تاثیر رفتار والدین در مسئولیت پذیری فرزندان

کودک می آموزد که مسئولیت چه کارهایی را بپذیرد و چگونه آنها را انجام دهد تا پاداش بگیرد. این پاداش ها لازم است ویژگی هایی داشته باشند تا اثربخش باشند. از جمله ویژگی ها در دسترس و در حد توان والدین بودن و سادگی آنهاست. این پاداش می تواند یک تشکر، نوازش مهربانانه یا یک لیخند محبت آمیز از طرف والدین باشد. کودکان در اعمال و رفتارشان، والدین را سرمشق و الگوی خود قرار می دهند. والدین مسئولیت پذیر زمانی که مسئولیت انجام کاری را برعهده می گیرند، توافق می کنند که یک سری از کارها و فعالیت ها را انجام دهند یا بر انجام این کارها توسط دیگران نظارت داشته باشند. سپس آنچه را که برعهده گرفته اند با موفقیت و رضایت مندی به پایان می رسانند. کودکان نیز از والدین خود الگوبرداری کرده و همانند آنها رفتار می کنند. در این بین برخی از والدین با وجود اینکه تصور می کنند افراد مسئولی هستند از بی مسئولیتی فرزندان شان گله و شکایت دارند. نکته جالب اینجاست که کودکان رفتاری را تقلید می کنند که والدین تمایل چندانی به آموختن آن به کودک ندارند (ماسن، ۱۳۸۹).

برای مثال والدین در مورد برقراری نظم در خانه مسئولیت پذیرند اما کارهایشان را به تعویق می اندازند و کودک در همین جاست که از رفتار غیرمسئولانه الگوبرداری می کند همچنین چنانچه کودک به خاطر رفتار غیرمسئولانه اش بیش از حد سرزنش شود، این سرزنش را نوعی توجه به خود تلقی می کند و آن رفتار را ادامه می دهد.

در اینجا نقش والدین در مسئولیت پذیری کودک اهمیت خاصی می یابد. از آنجایی که معمولاً والدین نسبت به سایرین مدت زمان بیشتری را با کودک می گذرانند، در شکل گیری شخصیت او نیز تأثیرگذارتر است. کودک به همان میزان که نیاز دارد مورد حمایت و عشق والدین واقع شود، نیاز دارد از طرف والدین به او فرصت داده شود تا بر حسب توانایی هایش به انجام امور مربوط به خودش بپردازد. در این میان لازم است کودک از انتظارات والدین خبر داشته باشد و والدین با مهربانی و در عین حال مصمم و صریح آنها را برای کودک شرح دهد. قطعاً در ابتدا نمی توان از کودک توقع داشت که وظایف محوله را کاملاً به درستی و همانند بزرگسالان انجام دهد. این امر مستلزم صبر و تحمل والدین و حمایت سالم او از کودک است.

حمایت سالم یعنی تا جایی که کودک حین انجام وظیفه اش به خود یا دیگران آسیب نرساند، مادر دخالت نمی کند. او فقط در کنار کودک است تا کودک احساس امنیت کند و اگر کاری واقعاً از توانایی کودک خارج بود از کودک اجازه می گیرد تا در صورت اعلام نیاز از سوی کودک به او کمک کند. در این صورت دیگر این والدین نیست که وظایف مربوط به کودک را انجام می دهد بلکه کودک خودش مسئولیت این وظایف را به عهده می گیرد و در مواقع لزوم از مادر می خواهد که با او همکاری کند. در این شرایط خلاقیت و اعتماد به نفس کودک پرورش می یابد و مادر نیز کمتر احساس خستگی کرده و به کودک فرصت می دهد تا مسئولیت کارهایش را بپذیرد و آنها را بر گردن مادر نیندازد. پس از انجام وظیفه، قدرانی از کودک اهمیت فراوان دارد. این عمل باعث تقویت رفتار مسئولانه در کودک می شود (ماسن، ۱۳۸۹).

۲-۲- شیوه ها و مشکلات تربیتی والدین

شیوه های تربیتی والدین دارای پیامدهای مهمی برای سازگاری اجتماعی نوجوانان هستند و بر پایه ترکیب پاسخ دهی و چشم داشت های والدین، به چهار نوع اقتدار منش، قدرت گرا، سهل گیر و بی کفایت تقسیم بندی می شوند (هتریگتون و رایس، ۱۹۹۵). در شیوه تربیتی قدرت گرا، والدین قوانین سختی را برای فرزندان خود تعیین می کنند اما صمیمی و حمایت کننده نمی باشند (چوآ، ۲۰۰۰). در شیوه تربیتی سهل گیر، والدین از نظر پاسخ دهی در سطح بالایی قرار

دارند، ولی چشم داشت های آنها از فرزندان بسیار اندک است. در شیوه تربیتی اقتدار منش، والدین از نظر پاسخ دهی و چشم داشت ها در سطح بالایی قرار دارند (لطف آبادی، ۱۳۷۸).

بر این اساس فرضیه های تحقیق به شرح زیر مطرح می شود:

- ۱- والدین در جهت کاهش مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان مدارس ابتدایی در شهر تبریز تاثیر معناداری دارند.
- ۲- مسئولین مدارس در جهت کاهش مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان مدارس ابتدایی در شهر تبریز تاثیر معناداری دارند.

۳- روش تحقیق

روش این پژوهش توصیفی- پیمایشی و از نوع کاربردی است. جامعه آماری مورد نظر در این تحقیق مشتمل است بر کلیه دانش آموزان دختر مدارس مقطع ابتدایی تبریز و والدین و مسئولین مدارس آنها به تعداد ۲۴۰۰ نفر می باشد. برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شده که با سطح اطمینان ۹۵٪ حجم نمونه برابر با ۳۳۱ نفر بدست آمده است. برای نمونه گیری از نمونه ها؛ از روش نمونه گیری تصادفی استفاده خواهد گردید (خاکی، ۱۳۹۶). سوالات پرسشنامه در پژوهش فوق شامل دو بخش است؛ در بخش اول مشخصات فردی، اطلاعات فردی ناشران از قبیل جنسیت، سن، تحصیلات پرسیده شد. در بخش دوم سوالاتی راجع به متغیرهای اصلی پژوهش پرسیده شد. این پرسشنامه توسط محقق طراحی و پس از سنجش روایی پرسشنامه با نظرخواهی از خبرگان و اساتید، از روش روایی صوری و محتوایی استفاده شده است. همچنین برای تأیید پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است. مقدار آلفای کرونباخ به دست آمده نیز نشان دهنده پایایی عالی و مطلوب پرسشنامه است.

۴- یافته های تحقیق

در این بخش ابتدا برای آنکه مشخص شود آیا والدین و مسئولین مدارس در جهت کاهش مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان مدارس ابتدایی در شهر تبریز تاثیر معناداری دارند یا خیر، از طریق آزمون مناسب آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

بررسی نرمال بودن داده ها با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف:

برای استفاده از تکنیک آماری ابتدا باید مشخص شود که داده های جمع آوری شده از توزیع نرمال برخوردار است یا غیرنرمال؟ در صورت نرمال بودن توزیع داده های جمع آوری شده برای آزمون فرضیه ها می توان از آزمون های پارامتریک استفاده نمود و در صورت غیرنرمال بودن از آزمون های ناپارامتریک استفاده کرد. که در این مرحله به بررسی نتایج حاصل از آزمون مزبور در مورد هریک از متغیرهای وابسته و مستقل می پردازیم و براساس نتایج حاصل، آزمون مناسب برای بررسی صحت و سقم فرضیات تحقیق را انتخاب می کنیم.

جدول (۴-۶): مقایسه توزیع نمرات متغیرهای تحقیق با توزیع نرمال از نظر پاسخگویان

متغیرها	آماره کولموگروف-اسمیرنوف	سطح معناداری
نقش والدین	۱،۵۱۰	۰۰۷۱
مسئولین مدارس	۱،۵۳۲	۰۰۶۸
مشکلات تربیتی رفتاری	۱،۶۳۴	۰۰۷۰

بر اساس یافته های جدول، آماره $k-s-z$ در سطح $p \leq 0,05$ برای همه ی متغیرها معنادار نبوده بنابراین توزیع متغیرهای تحقیق از توزیع نرمال پیروی می کنند.

۴-۱- آزمون فرضیه های تحقیق

فرضیه اول:

۱- والدین در جهت کاهش مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان مدارس ابتدایی در شهر تبریز تاثیر معناداری دارند.

جدول (۲): ضریب همبستگی بین والدین در جهت کاهش مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان مدارس

مشکلات تربیتی و اخلاقی	متغیر وابسته متغیر مستقل	
	۰,۷۱۰	شدت
۰,۰۰۱	معناداری	
۳۳۱	تعداد	

برای آزمون این فرضیه از آزمون معنی داری پیرسون استفاده شده است، نتایج بدست آمده به شرح زیر توضیح داده می شود: بین والدین در جهت کاهش مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان مدارس رابطه معنی داری وجود دارد، چرا که سطح معنی داری بدست آمده ($Sig=0.001$) کمتر از آلفای تحقیق ($\alpha = 0.05$) می باشد، پس نتیجه کلی این است که در سطح ۹۹ درصد رابطه معنی داری بین والدین در جهت کاهش مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان مدارس وجود دارد. نوع همبستگی بین دو متغیر مذکور خطی و مستقیم بوده یعنی هر دو توأمان افزایش یا کاهش می یابند، شدت همبستگی بین دو متغیر در سطح نسبتاً قوی قرار دارد. بنابراین فرضیه اول مقاله مورد تأیید قرار می گیرد، به این مفهوم که تغییرات در نقش والدین باعث ایجاد نوسان در متغیر وابسته (مشکلات تربیتی) خواهد بود. یعنی هر چه میزان نقش والدین بیشتر باشد، به همان اندازه میزان مشکلات تربیتی به طرف مثبت سیر می کند. جهت بررسی میزان تأثیر، برازش مدل رگرسیون مورد تحلیل قرار گرفت که در ادامه به آن پرداخته شده است.

برازش مدل رگرسیون

جهت بررسی و ارائه مدل نقش والدین (X) و مشکلات تربیتی (Y) پس از بررسی شاخص های کفایت مدل در جدول زیر آمده است که به ارائه مدل برازش یافته می پردازیم.

جدول (۴-۱۲): شاخص کفایت رابطه نقش والدین و مشکلات تربیتی

ضریب همبستگی	ضریب تعیین تعدیل شده	ضریب تعیین	انحراف معیار خطا
۰,۷۱۰	۰,۴۹۸	۰,۵۰۴	۰,۳۱۶۰۲

همبستگی بین متغیرهای مستقل و وابسته برابر ۰,۷۱۰ است. ضریب تعیین ۰,۵۰۴ به دست آمده و این مقدار نشان می دهد که ۵۰ درصد تغییرات سب مربوط به مشکلات تربیتی می شود. با توجه به شاخص هایی که عنوان شد، مدل از کفایت لازم برخوردار است. در جدول زیر معنی دار بودن رگرسیون بوسیله آزمون F محاسبه شده است:

جدول (۴-۱۳): آزمون F معنی دار بودن نقش والدین و مشکلات تربیتی

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F	سطح معناداری
مقدار باقی مانده	۳۶,۰۵۲	۳۶۱	۰,۱۰۰		
جمع کل	۲۰۹,۳۵۷	۳۶۲			

با توجه به جدول فوق سطح معنی داری محاسبه شده برای این آماره برابر ۰,۰۰۱ بوده و نشان از معنی دار بودن رگرسیون در سطح ۰,۹۹ دارد.

جدول (۴-۱۴): نتیجه آزمون t ارتباط نقش والدین و مشکلات تربیتی

مدل	t	ضریب استاندارد	ضرایب غیر استاندارد	مدل
-----	---	----------------	---------------------	-----

	B	خطای استاندارد	Beta		
مقدار ثابت	.۰۴۸	.۰۸۵		.۵۶۲	
نقش والدین	۱,۰۲۴	.۰۲۵	.۷۱۰	۴۱,۶۵۷	

متغیر وارد شده در معادله رگرسیونی هسته اصلی رگرسیون می باشد که در جدول فوق آمده است. به ازای تغییر یک واحد نقش والدین، ۰.۷۱۰ واحد تغییر در مشکلات تربیتی ایجاد می شود که این مسئله با فرض ثابت بودن سایر متغیرها می باشد. آزمون t مربوط به ضرایب رگرسیون نیز در این جدول برای متغیر مستقل نشان داده شده است که این مقدار برای این متغیر برابر ۰.۰۰۱ بوده و در نتیجه نقش والدین در مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان مدارس مؤثر است.

فرضیه دوم:

۲- مسئولین مدارس در جهت کاهش مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان مدارس ابتدایی در شهر تبریز تاثیر معناداری دارند. باتوجه به نتایج جدول زیر اگر سطح معنی داری بزرگتر از ۰.۰۵ باشد، فرضیه صفر نتیجه گرفته می شود و در صورتی که مقدار سطح معنی داری از ۰.۰۵ کوچکتر باشد فرضیه یک نتیجه گرفته می شود.

جدول (۴-۱۵): ضریب همبستگی بین مسئولین مدارس و مشکلات تربیتی

مشکلات تربیتی	متغیر وابسته	
	متغیر مستقل	
۰,۷۶۵	شدت	مسئولین مدارس
۰,۰۰۱	معناداری	
۳۳۱	تعداد	

برای آزمون این فرضیه از آزمون معنی داری پیرسون استفاده شده است، نتایج بدست آمده به شرح زیر توضیح داده می شود: بین مسئولین مدارس و مشکلات تربیتی همبستگی معنی داری وجود دارد، چرا که سطح معنی داری بدست آمده (Sig=0.001) کمتر از آلفای تحقیق ($\alpha = 0.05$) می باشد، پس نتیجه کلی این است که در سطح ۹۹ درصد رابطه معنی داری بین مسئولین مدارس و مشکلات تربیتی رابطه وجود دارد. نوع همبستگی بین دو متغیر مذکور خطی و مستقیم بوده یعنی هر دو توأمان افزایش یا کاهش می یابند، شدت همبستگی بین دو متغیر در سطح نسبتاً قوی قرار دارد. بنابراین فرضیه دوم مقاله مورد تأیید قرار می گیرد، به این مفهوم که تغییرات در مسئولین مدارس باعث ایجاد نوسان در متغیر وابسته (مشکلات تربیتی و رفتاری) خواهد بود. یعنی هر چه میزان نقش مسئولین مدارس بالاتر باشد، به همان اندازه میزان مشکلات تربیتی به طرف مثبت سیر می کند. جهت بررسی میزان تأثیر، برازش مدل رگرسیون مورد تحلیل قرار گرفت که در ادامه به آن پرداخته شده است.

برازش مدل رگرسیون

جهت بررسی و ارائه مدل نقش مسئولین مدارس (x) و مشکلات تربیتی (y) پس از بررسی شاخص های کفایت مدل در جدول زیر آمده است که به ارائه مدل برازش یافته می پردازیم.

جدول (۴-۱۶): شاخص کفایت مدل رابطه بین مسئولین مدارس و مشکلات تربیتی

ضریب همبستگی	ضریب تعیین تعدیل شده	ضریب تعیین	انحراف معیار خطا
--------------	----------------------	------------	------------------

۰,۷۶۵	۰,۵۸۴	۰,۵۸۵	۰,۴۹۰۳۸
-------	-------	-------	---------

همبستگی بین متغیرهای مستقل و وابسته برابر ۰,۷۶۵ است. ضریب تعیین ۰,۵۸۵ به دست آمده و این مقدار نشان می دهد که ۵۸ درصد مشکلات تربیتی مربوط به نقش مسئولین مدارس می شود. با توجه به شاخص هایی که عنوان شد، مدل از کفایت لازم برخوردار است. در جدول زیر معنی دار بودن رگرسیون بوسیله آزمون F محاسبه شده است:

جدول (۴-۱۷): آزمون F معنی دار بودن رگرسیون رابطه بین مسئولین مدارس و مشکلات تربیتی

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F	سطح معناداری
رگرسیون	۱۲۲,۵۴۶	۱	۱۲۲,۵۴۶	۵۰۹,۵۹۵	۰,۰۰۱
مقدار باقی مانده	۸۶,۸۱۲	۳۶۱	۰,۲۴۰		
جمع کل	۲۰۹,۳۵۷	۳۶۲			

با توجه به جدول فوق سطح معنی داری محاسبه شده برای این آماره برابر ۰,۰۰۱ بوده و نشان از معنی دار بودن رگرسیون در سطح ۰,۹۹ دارد.

جدول (۴-۱۸): نتیجه آزمون t بین مسئولین مدارس و مشکلات تربیتی

مدل	t	ضریب استاندارد		سطح معناداری
		Beta	خطای استاندارد	
مقدار ثابت	۹,۶۹۲		۰,۱۱۱	۰,۰۷۳
مسئولین مدارس	۲۲,۵۷۴	۰,۷۶۵	۰,۰۳۲	۰,۰۰۱

متغیر وارد شده در معادله رگرسیونی هسته اصلی رگرسیون می باشد که در جدول فوق آمده است.

به ازای تغییر یک واحد مسئولین مدارس، ۰,۷۶۵ واحد تغییر در میزان مشکلات تربیتی ایجاد می شود که این مسئله با فرض ثابت بودن سایر متغیرها می باشد.

آزمون t مربوط به ضرایب رگرسیون نیز در این جدول برای متغیر مستقل نشان داده شده است که این مقدار برای این متغیر برابر ۰,۰۰۱ بوده و در نتیجه نقش مسئولین مدارس در کاهش مشکلات تربیتی و اخلاقی مؤثر است.

۵- بحث و نتیجه گیری

میزان همکاری والدین یا آنهایی که از طرف مدارس درخواست همکاری شده خوب بوده و در نتیجه مشکلات فرزندان والدینی که با مدرسه همکاری داشته اند به مراتب کمتر بوده و هست. لذا مدیران مدارس باید سعی در جلب همکاری والدین نمایند. و بدین ترتیب شکاف موجود بین خانه و مدرسه را از بین ببرند. زیرا در غیر این صورت تلاش مربیان هیچگونه نتیجه مثبتی را به همراه نخواهد داشت. زیرا اگر آموزش و تربیت در خانه متفاوت با نحوه تربیت حاکم در مدرسه باشد در این صورت دانش آموزان دچار مشکلات بیشتری خواهد شد و برای مدرسه درد سر افزون تری را ایجاد خواهد کرد. زیرا دانش آموزان در چنین وضعیتی دچار تعارض شده و دچار درماندگی خواهد شد.

آنچه مهم است در نظر گرفتن آموزش برای خانواده می باشد تا بدین ترتیب با کلاسهای که اجرا می شود نحوه برخورد صحیح به والدین آموزش داده شود تا هم فاصله و شکاف موجود در روش تربیت فرزندان بین والدین و مدرسه کمتر شود و هم ریشه های ایجاد مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان تجزیه و تحلیل و شناسایی شود و نیز سطح توقعات والدین با وضعیت رشد همه جانبه فرزندان در سنین مختلف هماهنگ گردد. و بدین ترتیب والدین همکاری خود را با مدرسه

افزایش داده در شناسایی روحیات فرزندان خود به مربیان و کارکنان کمک کنند تا مدرسه بصورت محیطی امن برای دانش آموزان تبدیل شده و آنان بتوانند در جوی پراز مهر ومحیطی غنی از جنبه عاطفی احساس اعتماد به نفس کرده وبه رشد لازم برسند.

۶-پیشنهاد کاربردی

آنچه واضح است نتایجی که در این پژوهش گرفته شده است عبارت است از لزوم همکاری والدین با مدارس در حل مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان - که با توجه به نتایج تحقیقات فراوانی که در این زمینه حاصل شده است معمولا کودکان ونوجوانان که در محیطهای آرام وپر محبت وعاطفی بزرگ می شوند . از نظر رشد اجتماعی ، تحصیلی و ایجاد ارتباط با دیگران از موقعیت بهتری برخوردارند واینکه حضور والدین در محیط مدرسه می تواند اعتماد دانش آموزان را نسبت به خود بیشتر کند ودر او احساس رضایتمندی ایجاد کند وار طرفی لزوم تشکیل کلاس آموزش خانواده که خود می تواند عاملی در گسترش همکاری والدین با مدرسه باشد بسیار حائز اهمیت است . نقش والدین در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان موثر بوده کمک وراهنمایی آنها از اهمیت ویژه ای بر خوردار است .

بنابراین راهنمایی فرزندان درد دوران تحصیل امری است بسیار ضروری ونمی توان کار آموزش وتربیت را تنها به معلم ومدرسه محول ساخت واز نقش خانواده در این زمینه غافل شد.

دانش آموزان اوقات زیادی را در منزل می گذرانندوعلاوه بر اینکه تحت تاثیر رفتار وعمل والدین هستند از آنها انتظار کمک وراهنمایی نیز دارند. یکی از حقوق طبیعی کودکان برخورداری از کمک وراهنمایی والدین می باشد خوشبختانه اکثر والدین بر اهمیت راهنمایی تحصیلی کودکان آگاهند ودقت فراوانی را نیز شاید در این زمینه صرف می کنند ولی مهم این است که تا چه حد این وظیفه را صحیح انجام می دهند. زمانی والدین می توانند به نحو احسن از عهده این وظیفه بر آیند که بدانند چگونه در این مورد عمل نمایند. چه بسا اگر در این مورد درست عمل نکنند ممکن است به جای کمک به دانش آموز مانع پیشرفت وی شده وباعث تنبلی وسستی او شوند والدین با شناخت بیشتر و آگاهی از شیوه های صحیح تعلیم وتربیت بهتر می توانند به یاری فرزندان خود بشتابند واین در تشکیل کلاسهای آموزش خانواده جزء اصلی ترین مسائلی است که باید به آن توجه شود وبا برنامه ریزی صحیح در جهت آگاهی بیشتر آنان (والدین) گام برداشته شود.

برای رسیدن به این اهداف باید :

- ۱- با سرمایه گذاری بیشتر در آموزش وپرورش وبخصوص در جهت تشکیل این کلاس (آموزش خانواده) .
- ۲- تبلیغات لازم از طریق رسانه های گروهی بخصوص صدا وسیما در جهت لزوم شرکت در کلاسهای آموزش خانواده و همکاری با مدرسه در جهت رفع مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان .
- ۳- بوجود آوردن مراکز تفریحی وسرگرمی جهت پر کردن اوقات فراغت دانش آموزان.
- ۴- تبدیل مدرسه به یک محیط غنی وسرشار تا دانش آموزان علایق خود را از طریق تجربه آموزی وفعالیت شخصی رشد دهند. بخصوص مراکز بازی وامکانات ورزشی ومجهز کردن مدارس به وسایل کمک آموزشی.
- ۵- ایجاد مراکز سمعی وبصری در شهرستانها وپخش فیلمهای آموزشی تربیتی برای کودکان ونوجوانان .
- ۶- ایجاد کلاسهای سواد آموزی بصورت اجباری برای والدین بی سواد.
- ۷- انجام تحقیقاتی در زمینه های تربیتی برای هر چه بهتر شناختن عوامل بازدارنده ومنحرف کننده در سر تعلیم وتربیت بجای این همه سمینارهایی که در کشور صورت می گیرد ونتیجه چندان هم در بر ندارد.
- ۸- استفاده از مشاوران مجرب و کارآموده در کلیه مقاطع تحصیلی جهت راهنمایی والدین دانش آموزان .
- ۹- دادن پرسشنامه در اوایل سال به اولیاء دانش آموزان و در صورت لزوم دادن پرسشنامه به خود دانش آموز جهت کند و کاو در مسائل اخلاقی و تربیتی که در هر خانواده ای وجود دارد و پی گیری مشکلات آنها .
- ۱۰- گذاشتن کلاسهای ضمن خدمت در مورد روانشناسی و مشاوره جهت کلیه معلمان تمام مقاطع تحصیلی .

۷-فهرست منابع

۱. خاکی، غلامرضا، ۱۳۹۶، روش تحقیق در مدیریت، نشر فوژان، چاپ ۵.
۲. سادات، محمد علی، ۱۳۹۲، اخلاق اسلامی، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها، تهران، چاپ دوازدهم با تجدید نظر، بهار ۱۳۹۲.
۳. کریمی، یوسف، ۱۳۸۹، جزوه روانشناسی اجتماعی آموزش و پرورش.
۴. لطف آبادی، حسین، ۱۳۷۸، روانشناسی رشد، نوجوانی، بزرگسالی. تهران: سازمان مطالعات تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت).
۵. ماسن، پاول هنری، ۱۳۸۹، رشد و شخصیت کودک، ترجمه: مهشید یاسایی، تهران، نشر مرکز.
6. Choa , K.R.(2000). The parenting of immigrant chinnes and European American mothers: realations between parenting styles, socaialization goals, and parental practices. Journal of applied Developmental psychology, 21, 233-248.
7. Hetthrington, M.,& Reiss,D.(1995). Geneties questions for environmental studies.Archives of general psychiatry, 52, 955-936.